

Salaspils Vēstis

Nr. 28 (112) - 1998. g. 17. jūlijs

SALASPILS PILSĒTAS AR LAUKU TERITORIJU DOMES IZDEVUMS

cena 10 santīmu

numurā:

- ➔ **Doles muižas ēkai - 100 gadi** (2. un 3. lpp.)
- ➔ **Doles kungi gadsimtu gaitā** (2. lpp.)
- ➔ **Skola Doles muižā** (3. lpp.)

Salaspils domē netiks veiktas notariālās darbības no 20. jūlija līdz 17. augustam.

domes ziņas

Domes lēmumi 17.06.1998

(Turpinājums no SV Nr. 27)

Nr. 195

Par iedzīvotāju reģistrēšanu Publiskās akciju sabiedrības "Sauriešu būvmateriāli" ZELTIŅU ciemata dzīvojamā fondā.

Pamatojoties uz Latvijas valsts celtniecības un eksperimentālās tehnoloģijas institūta slēdzienu, ievērojot *Dzīvojamo māju tehniskās ekspluatācijas noteikumus* LBN Nr. 402, dome nolēma:

1. No 1998. gada 1. jūlija pārtraukt ZELTIŅU ciemata apdzīvojamo platību izīrēšanu un maiņu. Turpmākā iedzīvotāju pierakstīšana notiek ar dzīvojamā fonda vadītāja atsevišķu lēmumu, saskaņojot to ar Salaspils pilsētas domes dzīvokļu saimniecības komiteju.

2. Uzdot Finanšu un ekonomiskās attīstības komitejai izstrādāt un slēgt līgumu ar Publisko akciju sabiedrību *Sauriešu būvmateriāli* par ZELTIŅU ciemata iedzīvotāju pārvietošanu uz citām apdzīvojamām platībām ar atbilstošu finansiālo nodrošinājumu.

Nr. 197

Par labojumu 18.06.1997. domes lēmumā Nr. 31

Izskatījusi domes priekšsēdētāja vietnieces Marutas Muzikantes priekšlikumu, dome nolēma izdarīt labojumus 18.06.1997. domes lēmumā Nr. 31 *Par dzīvokļu īres maksas noteikšanu Salaspils pilsētas administratīvajā teritorijā* un izteikt 4. punktu šādā redakcijā:

"No 1998. gada 1. janvāra noteikt maksimālo īres maksu par 1m² - Ls 0,18; dzīvojamās namos bez ērtībām par 1 m² - Ls 0,14".

Domes priekšsēdētājs

Juris PUTNIŅŠ

Komercziņas

Kafejnīcā "Riekstiņš" - latviešu mūzika

4. jūlijā, pie veikala "Rubuss", Līvzemes ielā 23, atvērta jauna kafejnīca - "Riekstiņš".

Kā SV pastāstīja kafejnīcas vadītāja Irita Ozola, *Riekstiņš* cer piesaistīt apmeklētājus ar savu stilu, ēdieniem un mūziku. Kafejnīca ir veidota 30.-40. gadu stilā, pārsvarā šeit var nobaudīt it kā vienkāršus, bet tomēr mazliet neikdienišķus latviešu tradicionālos ēdienus, kā, piemēram, žāvētas cūku ausis, cūku stilbiņus. Bārā tirgo arī izlejamo *Alda-*

ra Zelta un *Pilzenes* alu. Turklāt viesis var izvēlēties - baudīt atpūtu un maltīti iekšelpās vai pie koka baļķu galdiem svaigā gaisā. Kafejnīcā skan tikai latviešu mūzika, kas, pēc kafejnīcas vadītājas domām, patiks Salaspils latviešu publikai.

Turpmāk ir doma arī veidot īpašus vakarus, piemēram, kāršu spēlmaņiem u.tml.

Kafejnīcas pirmo dienu apmeklējums I. Ozolu apmierina, jo daudzi apmeklētāji ir liksmojuši līdz pat 6 rītā. Jāpiebilst, ka *Riekstiņš* strādā no plkst. 10 rītā līdz 1... naktī. Daudzpunkte tādēļ, ka bārmeņi apkalpo tik ilgi, kamēr aiziet beidzmais apmeklētājs.

Vadītājasprāt, galvenais, kas šobrīd piesaista publiku ir tas, ka kafejnīcas darba laiks nav ierobežots; ka šeit drīkst smēķēt un, protams, dzert alu.

SV
Inga REČA

● Riekstiņš pie Rubusa

● Kafejnīcas interjers veidots 30.-40. gadu stilā

akcija beigusies

Noslēgusies akcija "NEPALIEC PARĀDĀ!"

Šo trešdien AS "Rīgas Komerčbanka" Salaspils filiālē pulcējās akcijas "Nepaliec parādā!" laimīgie izlozes dalībnieki, kur saņēma akcijas rīkotāju dāvinātās piemiņas veltes.

No 11. maija līdz 11. jūnijam a/s Rīgas Komerčbanka Salaspils filiāle, Salaspils pilsētas dome, SIA Lattelekom un VPAS Latvenergo rīkoja akciju, kuras mērķis bija pievērst iedzīvotāju uzmanību laikus norēķināties par saņemtajiem maksas pakalpojumiem.

Salaspils domes balvu saņēma Gurijs Golovkins, Lattelekom balvu - Ravija Bogdanova, bet RKB Salaspils filiāles balvu ieguva Ināra Meņģe. Latvenergo balva tiks nogādāta Viktoram Morozovam.

● No kreisās: Gurijs Golovkins, Ravija Bogdanova, Ināra Meņģe

Akcijas rīkotāji aicina visus pakalpojumu saņēmējus nepalik

parādā arī turpmāk! SV
Inga REČA

tas mūs sagaida

Valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš" uzsāk eksperimentālu programmu

No š.g. 20. jūlija Rīgas centrālajā pasažieru stacijā uzsāk braukšanas dokumentu (biļetes, apliecības u.c.) pārbaudi pirms pasažieru iekāpšanas vilcienos.

Valsts akciju sabiedrība *Latvijas dzelzceļš* lūdz pasažierus laikus ierasties uz peroniem un sagatavot braukšanas dokumentus uzrādīšanai kontrolei.

Kā informēja AS *Latvijas dzelzceļš* mārketinga daļas priekš-

nieks J. Kuškins, tā ir eksperimentāla programma, kuras mērķis ir noskaidrot reālās biļešu kontroles izmaksas. Eksperimentālās programmas laikā tiks veikta pastiprināta biļešu pārbaude arī vilcienos. "Pasaulē jau ir tāda prakse, kad biļetes lūdz uzrādīt pirms iekāpšanas vilcienā. Valsts akciju sabiedrība *Latvijas dzelzceļš* meklē visefektīvāko metodi, kā cīnīties ar zaķiem. Iespējams, ka jaunā

eksperimentālā programma sevi attaisnos," komentēja Jānis Kuškins.

Valsts akciju sabiedrība *Latvijas dzelzceļš* nav ieinteresēta pārvadāt bezbiļetniekus, taču vai tādējādi netiks radītas neērtības pasažieriem, kuri godīgi pērk biļetes? SV

Inese VILCĀNE

apmaksāta politiskā reklāma

Salaspilī nodibināta Tautas partijas (A. Šķēles partijas) atbalsta grupa SALASPILS.

Tās dibināšanā piedalījās: *Imants Filjipovs (zvērināts mērnieks, VU Meliorprojekta grupas vadītājs), Modris Geidāns (Bioloģijas zinātņu doktors, LR Patentu valdes nodaļas vadītājs), Juris Mestera (ierēdnis, šobrīd bezdarbnieks)Arnolds Vītols (docents), Juris Krauja (pensionārs) un Vilnis Grīviņš (SIA Lion prezidents). Par grupas vadītāju vienbalsīgi tika izvēlēts Vilnis Grīviņš.*

Grupas mērķis:

- palīdzēt īstenot TP programmu;
- aktivizēt salaspilliešus atbalstīt TP gaidāmajās 7. Saeimas vēlēšanās;
- dot savu ieguldījumu pilsētas attīstībā.

Interesentiem zvanīt Vilnim Grīviņam pa mob. tālr. 9284926 vai 46105 vai vērsties Rīgas birojā, Dzirnau ielā 68, tālr. 7286441.

Aicinājums uz salidojumu!

Sakarā ar Doles muižas dzīvojamās ēkas sīmtgadi, Daugavas muzejs aicina uz salidojumu 19. jūlijā 15:00 Doles salas pamatskolas skolēnus un visus, kas gadu gaitā strādājuši un dzīvojuši Doles muižas ēkā. Līdzī ņemiet groziņus! Tālr. uzziņām 937616.

Cienijamie apbūves gabalu lietotāji!

Lūdzam sakārtot savus apbūves gabalus līdz šā gada 1. augustam. Pretējā gadījumā tiks uzlikts administratīvais sods un izskatīts jautājums par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu uz apbūves gabaliem.

Rudīte ĶIKUSTE, Salaspils labiekārtošanas un zemes komisijas priekšsēdētāja

Salaspils pilsētas dome izsludina konkursu licencētām celtniecības firmām dzīvojamās mājas fasādes remonta veikšanai Salaspilī, Maskavas ielā 5.

Ar konkursa nolikumu un mājas tehniskās ekspertīzes slēdzienu var iepazīties Salaspils būvvaldē, Salaspilī, Līvzemes ielā 8, tālr. 43151.

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis - Doles muižas komplekss

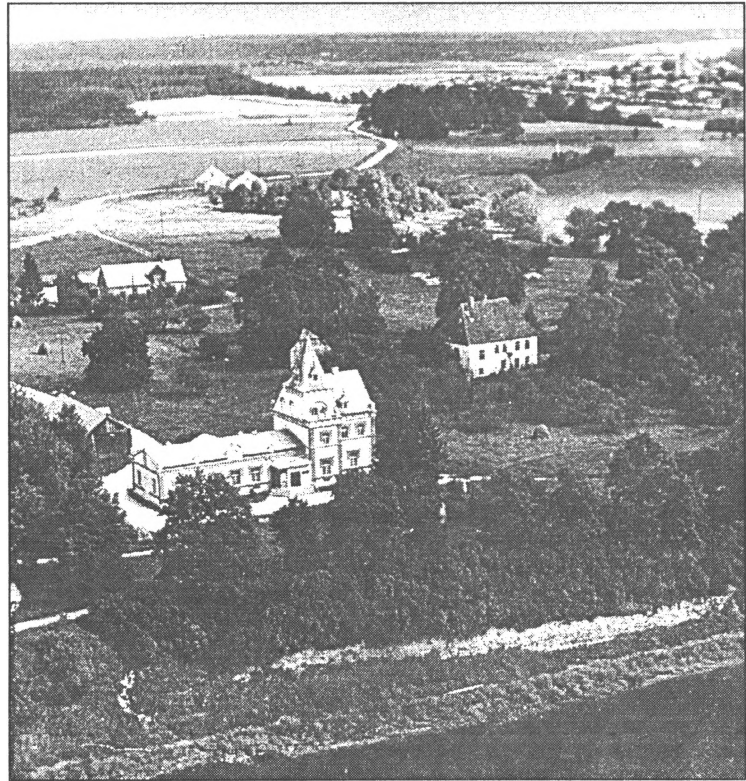
"...bez visa cita cilvēkam ir vajadzīga viņu senču klātbūtība." (O. Vācietis.)

Doles muižas apbūve ar 1898. gadā celto Doles muižas kungu māju, 18., 19. gs. celto pārvaldnieka māju un 19. gs. pirmajā pusē veidoto parku iekļauta Latvijas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā ar Nr. 6706. Doles muižas kungu māja ir t.s. ķieģeļu stila paraugs ar varenu torni un dekora elementiem fasādē. Vēsturiski interesanta ir pārvaldnieka māja - smagnēja mūra celtnē ar stāvu četrslīpju jumtu. Tajā saglabājušās koka kāpnes ar virpotiem margu

balustriem, rokoko stila durvis un krāsns ar apgleznotiem podiņiem.

Doles parkā atrodams bijušo Doles muižas īpašnieku Levis of Menāru piemiņai 1851. g. veidots granīta obelisks, kas vēsta par vairākiem pazīstamiem šīs dzimtas pārstāvjiem. Parkā savu vietu atradusi arī no appludinātās Jaunlīves muižas pārvēstā tēlnieka J.G. Šādova 1802. g. veidotā piemiņas urna, kas ir izcils akmens kaluma mākslas piemineklis.

Parka malā pie Sausās Daugavas un Lebjavas satekas atrodas

● Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis - Doles muižas komplekss

Par Doles pilsmuižas parku

No Bauskas ceļa pār Sauso Daugavu kuplu koku biežoknī redzama pils. Tas ir Doles jeb Daugavas muzejs. Tā ir Doles pilsmuižas pagājušā gadsimta pašas beigās celtā muižieku dzīvojamā māja. Toties kuplie koki nav parks - tikai laika gaitā ar pašizsējas kokiem un krūmiem apaugusi kraujas augšmalā un pakraste.

Ap pašu muzeju netrūkst ne vecu kuplu liepu, ne aleju, ne sarkanu un smaržīgu rožu, ne ceriņu un jasmīnu krūmu, ne svešzemju skuju koku, kam pat kurš katrs atiecīgajās nozarēs izglītots cilvēks nezina nosaukt pareizos vārdus.

Taču muižas parka stilistiski pamatotā nozīmē šeit nav. Ir muižas vecais dārzs, kurš plānojumu un uzbūvi mantojis no baroka laikmeta, lai gan pats ir nedaudz jaunāks. Šo dārzu varētu nosaukt par vecā un cimperlīgā baroka visjaunāko bērnu. Te ir kaut kas no daudz jaunāka (bet, kas, īsti nepētījis, lai zina - varbūt arī vecāka) augļa dārza. Te ir jaunais parks, ko tiešām sauc par ainavu parku, bet tas ir radies tikai pēdējos gadu desmitos.

Tas viss kopā, papildināts ar atsevišķiem vēstures faktiem, ar nelielu nostāstu dekoru gandrīz jebkuram ekskursantam vai muzeja apmeklētājam ir neizsakāmi

interesanti. Varētu gribēt no muzeja durvīm redzēt Sauso Daugavu un Ķekavas krastu. Taču patlaban, kad riezēm grūti atšķirt brīvību no visatļautības, šķiet labāk, ja krasts ir apaudzis, ka upe nav redzama un neviens nemēģina taisīt ekskursus līdz ūdenim pa īsāko ceļu.

Gluži skaidrs, ka vecajam muižas parkam jeb dārzam, kā to būtu pareizāk saukt*, bija ģeometrisks plānojums. Dārzs sāktis veidot apmēram pirms 200 gadiem, bet laikam vienā paņēmiēnā nav ticis gatavs.

Caur dārzu, domājams, uz parādes pagalmu vedusi četru rindu aleja, kas daļēji vēl ir saglabājusies. Parādes pagalma malā vajadzēja atrasties vecajai muižnieku dzīvojamajai mājai. Protams, ka te vajadzēja būt vēl kādām ēkām, visticamāk klētīm un braucamo zirgu stallim ar ratnīcu. Taču par tām nekas nav zināms. Arī 1871. gada muižas zemju plāns skaidrību neviēš, jo līdz tam laikam jau daudz kas bija mainījies. Jo vairāk - galvenais pievedceļš pārvirzījies uz Lebjavas gravas pusi, liela daļa vecā dārza šai plānā nosaukta par paku un tam šķērsām pāri nenosakāma izskata un vajadzības ceļš uz vējdzirnavām.

Atsevišķos regulārā plāno-

arheoloģijas piemineklis - Jaundoles viduslaiku pils ar krasta nocietinājumu paliekām un Livonijas laika pilsdrupām.

Aiz parka, laukakmeņu ieskausts, atrodas muižas pārvaldnieka Reingartena dzimtas kapu piemineklis.

Pamatoti var teikt, ka Doles muiža ir izcils pieminekļu komplekss ar valsts nozīmi, kur sastopamas ne tikai augstvērtīgas un emocionāli iedarbīgas dabas ainavas, bet arī kultūrvēsturiskā, ētiskā nozīmē vērtīgi arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi. Tāpēc, nosakot katra pieminekļa praktiskās saglabāšanas pasākumus, uzsvērama nepieciešamība saglabāt ne tikai ikviena pieminekļa savdabību, bet cienīt pieminekli kā apkārtējās vides sastāvdaļu. Lai nodrošinātu Doles muižas pieminekļu un to vides aizsardzību, 1993. gadā tika noteiktas aizsardzības zonas, kurās darbojoties jāievēro likumdošanā noteiktie aprobežojumi. Arī Likumā par kultūras pieminekļu aizsardzību 8. pantā noteikts, ka aizliegts atsavināt viena kultūras pieminekļa vai pieminekļu kompleksa atsevišķas daļas, kā arī sadalīt zemi, ja tādējādi tiek apdraudēta kultūras pieminekļu saglabāšana. Lielu ieguldījumu pieminekļu izmantošanā un kultūras mantojuma saglabāšanā ir devusi Salaspils pilsētas dome un Doles muižas apbūves daļā izveidotais Daugavas muzejs.

SV

Rīgas rajona
Kultūras pieminekļu
aizsardzības inspektore
Gunta BOGDANOVA

Doles muiža - fon Levis of Menāru īpašums (1768-1920)

Fon Levis of Menāri ir sena skotu aristokrātu dzimta, kura Latvijā iesakņojusies Zviedru laikā, kad Zviedrijas karalis majoram Vilhelmam fon Levis of Menāram piešķīra vairākas muižas Rūjienas apkaime.

Kad pēc sešiem gadiem Martas Boijes un Voldemāra fon Levis of Menāra laulība tika šķirta, muiža palika Voldemāram fon Levis of Menāram. Pēc viņa nāves Doli mantoja Martas un Voldemāra meita Marija Marta (1770-1806), kas bija precējusies ar Somijas gubernatoru Pēteri Šaltuhinu. Viņu meita Marija Doļivo-Dobrovoļskoja 1861. gadā muižu pārdeva savam brālēnam Aleksandram Voldemāram fon Levis of Menāram. Turpmāk līdz pat 1920. gadam Doles muiža palikusi šī Levis of Menāru atzara īpašumā.

Aleksandrs fon Levis of Menārs dzimis 1802. gadā Valkā. Kristīts savas dzīves trešajā dienā, un viņa krusttēvs bija pats ķeizars Aleksandrs Pirmais. Aleksandrs fon Levis of Menārs ar izcilību beidzis Jurjevas ģimnāziju un studējis tieslietas Jurjevā un Getingenā. Sabiedrībā bija pazīstams kā latviešu biedrību un kultūras labvēlis. Aleksandrs fon Levis of Menārs bija viens no Baltijas vēstures un senatnes biedrības dibinātājiem un Rīgas latviešu biedrības goda biedrs. Aleksandra fon Levis of Menāra laikā uzcelta jaunā Doles muižas ēka (kuras 100 gadus atzīmējam šogad) un Doles baznīcai (Ķekavas pusē) uzbūvēts tornis (1900. g.).

Laulībā ar Katrīnu Štackelbergu viņiem dzimuši trīs dēli un viena meita. Muižu mantoja vecākais dēls Kārlis Voldemārs.

● Pēdējā Doles muižas īpašniece Sofija Lilienfelde (dz. of Menāra) ar savu nākamo vīru Eduardu fon Lilienfeldu 1907. g.

1886. gadā K. Voldemārs fon Levis of Menārs apprecēja baronesi Sofiju fon Buxshevedeni. Šajā laulībā piedzima dēls Voldemārs (1887. g.) un meita Sofija Karīna (1888. g.). Divas dienas pēc meitas piedzimšanas baronesē nomira. Arī viņu dēls nodzīvoja tikai līdz desmit gadu vecumam. Par vienīgo un pēdējo Doles muižas mantinieci kļuva meita Sofija Karīna. Viņa 1907. g. bija apprecējusi baronu Eduardu fon Lilienfeldu no Igaunijas Viru apriņķa. Pēc kāzām Sofija pārcēlās uz dzīvi Viru, un Doles muižu turpmāk pārvaldīja viņas ieceltie pārvaldnieki.

1920. gadu reformas gaitā Doles muiža tika sadalīta, un uz tās zemes izveidotas 188 jaun-saimniecības. SV

Gundega DREIBLATE,
Daugavas muzeja galvenā
fondu glabātāja

● Salaspils skolnieki talkā Daugavas muzeja parkā

interesantu bosketā.

Taču lejā zem dolomīta kraujas bija samērā platā Sausā Daugava, aiz tās Ķekavs apdzīvotā vieta (apmēram turpat, kur tagad) ar baznīcu (iepriekšējo, ne tagadējo) un lielais Bauskas ceļš, kas veda uz kaimiņvalsti, t.i., uz Kurzemes hercogisti. Tas viss bija pietiekami interesanti, lai būtu pārskatāms, parādāms un redzams no muižas dārza. Bet vai bija?

Daudz kas no tikko aprakstītā ir redzams un saprotams. Daudz kas vējo gaisā kā nojausmas starp liepu ziedēšanu un dīvaino pakalniņu, zem kura varētu atrasties vecās dzīvojamās ēkas pagrabi. Kā nojausmas starp skaisto, bet ne visur nopietni pārdomāto jauno dendroloģiski interesanto parku un no Brambergas jeb Pakas-muižas un Jaunlīves muižas robežām

atvesto robež- jeb krustakmeni ar iekaltu gada skaitli "1771".

Gan vecais, gan jaunais Daugavas muzeja jeb Doles pilsmuižas parks ir skaists un pietiekami labi kopts. Nevis sakopts, bet kopts, jo sakopšana ir kampaņa, zīmēšanās, bet kopšana ir darbs - vakar, šodien, rīt un mūžam.

Daudz no tā, ko mēs gribētu uzzināt par veco pilsmuižas dārzu un agrākajām ēkām, var noskaidrot ilgstošā un lēnā paša parkā, palikušo celtni, arhīvu un bibliotēku dokumentu izpētes darbā. Vēl daudz vairāk, šķiet, neuzzināsim nekad - tas paliks vējojam minējums un nojausmās kā muzeja durvju priekšā ziedošo rožu netveramā smarža. SV

Ilze Māra JANELIS,
parku un ainavu arhitekte

* angļu valodā "parks" lietošanā ienāca līdz ar ainavu parkiem; baroka laikmetā un Latvijā vēl ilgi pēc tam, kad baroks vairs sen nebija modē, lietoja tikai vārdu "dārzs"

** baroka dārzā par bosketu sauc mazāko no visām pusēm ar pastaigu ceļiem aptvertu platību

Skola Doles muižas pilī (1922. - 1952. gads)

● Ziemsvētku sarīkojums Doles skolā 1932.g.

Doles pagasts bija viens no tiem Latvijas pagastiem, kuri 1. pasaules karā cieta vissmagāk. Vairāk nekā 90% no visām saimniecībām bija karā galīgi nopostītas. 1. pasaules karš Doles apkārtni pārvērta frontes zonā. 1916. g. nopostītas visas trīs Doles pagasta skolas, tai skaitā arī Doles salas Zandera skola.

Pēc neatkarīgās Latvijas valsts nodibināšanās, sākot īstenot zemes reformu, 1922. g. 10. martā Centrālā Zemes ierīcības komisija nolēma Rīgas apriņķa Doles muižas pili nodot Doles pagastam. Pagasta pašvaldība izlēma Doles muižas pils ēkā ierīkot 1.-4. klašu pamatskolu. Skolas vajadzībām tika piešķirts muižas parks un zeme 11 ha platībā.

Doles pagasta Salas 1. pakāpes pamatskolu atklāja 1922. g. rudenī. Pirmajā skolas gadā skolnieku sastāvs bija ļoti nevienāds, jo uz skolu tika aicināti visi līdz 16 gadu vecumam, kuri kara gados bija palikuši bez izglītības.

20. gadu Doles salas skolas vēsture tagad jāveido no kādreizējo skolnieku atmiņām.

Pirmie skolotāji bija Podziņš un Marija Rāzena. Podziņš bija direktors, kaut pats tikko kā beidzis skolu. Viņš pasniedza latviešu valodu, matemātiku, fizikultūru, vācu valodu. M. Rāzena - rokdarbus, mūziku, dabas mācību.

Bija divas klašu grupas - 1.-2. klase un 3.-4. klase. Mazāko klašu skolēni muižas pili gāja no Daugavas puses, lielākie pa durvīm ēkas pretējā pusē. Jau pirmajos skolas gados skolēniem bija jaunas mācību grāmatas - lasāmā grāmata *Darbs un dzīve* un vācu valodas grāmata. Tiesa, visiem to nepietika, ar vienu grāmatu vajadzēja iztikt diviem vai trim, toties tās bija par brīvu.

Pirmajā skolas dienā mācības nenotika. Skolēni kopā ar skolotāju nodziedāja *Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils*. Pēc tam norakstīja stundas, tika iepazīstināti ar skolas noteikumiem. Daudziem uz skolu atnākušajiem nebija priekšstata, kā skolā uzvesties, kā uzrunāt skolotāju. Nebija taču iepriekšējo gadu šāda veida pieredzes. Skolotājs Podziņš to visu mācīja. Skolēni viņu ļoti mīlēja

un gribēja būt kopā arī starpbrīžos. Viņš labprāt tam piekrita un nereti ar bērniem parkā spēlēja bumbu.

Daudz atturīgāka bija skolotāja Rāzena. Viņa jokus nemīlēja. Reiz pelnu dienā bērni viņai pie lielā, tumšā plecu lakata piekabināja pelnu kulīti. Noslaidrojusi, kuri tie vainīgie, viņa uz pelniem klases kaktā notupināja Hermīni un Valliju, par ko meitenes bija līdz asarām aizvainotas.

Skolotājs Podziņš Doles skolā nostrādājis tikai divus gadus, tad iesaukts obligātajā valsts dienestā, pēc kura vairs Dolē neatgriezās. Dažus gadus skolotāja Rāzena strādāja skolā viena.

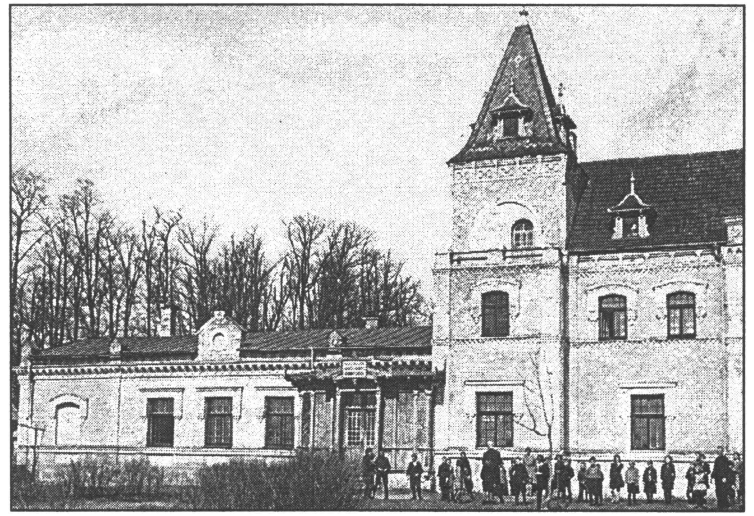
Būtu vēl jāpēta, kurā gadā uz Doli atnāca skolotājs Kārlis Šteinhardts. No fotogrāfijām redzams, ka tie ir 20. gadi. Taču no 1931. g. aprīlī izdarītā uzņēmuma preti raugās jau divi skolotāji, arī Alma Bērziņa.

Skolotājus Kārli Šteinhardu un Almu Bērziņu vairums dolēniešu nosauks par saviem pirmajiem skolotājiem.

K. Šteinhardts bijis 1. pasaules kara un Brīvības cīņu dalībnieks, kaujās ievainots, tāpēc ar vienu kāju klibojis. Bijis ļoti sabiedriskais, viņu mīlēja un cienīja kā skolnieki, tā skolotāji.

30. gadu skolnieki atceras, ka skolā tika atzīmētas valsts dibināšanas gadadienas, kurās svinīgo uzrunu teica direktors K. Šteinhardts. Valsts svētkiem par godu skolas ieejas durvis tika greznotas ar pašu izgatavotām zaļuma vītņēm, to vidū - valsts ģerbonis.

1935. g. pie skolas bērni izveidoja lielu puķu dobi, kurā iestādīja flokšus, kas pēc krāsām un proporcijām atveidoja valsts karogu. 1936. g. skolas priekšā tika

● Doles salas pamatskola

iestādītas 6 eglītes. Tām augot, bērni mērīja savus augumiņus, fotografējās pie tām. Egliņu mūžs nav bijis garāks par cilvēku, muižas ēkas pagalmā to vairs nav, tāpat kā nav lielas daļas skolnieku - šo egliņu stādītāju un kopēju.

Arī skolotāju Bērziņu skolnieki piemin ar patiesu cieņu un apbrīnu, galvenokārt viņas pašdarbības organizatora spēju un talanta dēļ. Viņas Ziemsvētku teātra uzvedumi, kad muižas pils pildījās ar mūzikas skaņām, sastrauktiem maziem aktieriem, kad Doles kādreizējā kungu māja bija plaši atvērta desmitiem zvejnieku un zemnieku ģimenēm - to noteikti atceras daudzi dolēnieši. Turklāt jāpiemin, ka skolotāja Alma Bērziņa vadīja arī pieaugušo pašdarbības teātri.

Skolotāji: K. Šteinhardts un A. Bērziņa Dolē nostrādāja līdz 1947. gadam. Tad no Ķekavas uz Doles salu atnāca skolotāja Liliņa Liepiņa. Taču pavisam neilgi viņa strādāja Dolē. 1949. g. 25. martā viņu kopā ar mazajiem dēliem izveda uz Sibīriju.

1949. g. rudenī uz Doli tika norīkots skolotājs Bergs. Par šo

skolotāju ir diezgan pretrunīgas liecības. Bērnu skolā nebija daudz - 24. Katrā solū rindā bija sava klase, visas vienā telpā viena skolotāja uzraudzībā.

Tie bija 30 gadi (1922.-1952.) Doles muižā. No kuriem skolas gadu gaišums ir pāri visām atmiņām. Tik daudziem šeit bijuši pazīstami uzkalniņi un celiņi uz Daugavu, savas mīļvietiņas, savas spēļu un blēņu vietīņas. Šeit, Daugavas lediem sakustoties, stundas pārtrauktas, lai redzētu upes spēku.

Skolas parks - tas bija darba lauks rudenos un pavasaros, novācot lapas, bet tur bija arī svētku noskaņa - skolas pasākumi, sporta svētki un zaļumballes lielaļiem. No Doles liepām skanēja ragu mūzika, spēlēja pagasta ugunsdzēsēju biedrības orķestris...

1952. g. skola Doles muižā beidza darbu, tās inventāru pārveda uz *Stāvūžu* mājām, kur veidojās Doles 7-gadīgā skola. SV

*Daugavas muzeja
speciālists- pedagogs
Anita KRŪMIŅA*

Doles muiža (1950.-1998. gads)

Kad Doles salas pamatskola tika pārcelta uz *Stāvūžu* mājām, muižas dzīvojamā ēkā iekārtoja klubu. Klubs, kas piedzīvoja kolhoza dibināšanas sapulci, pirmos Maija svētkus un Oktobra svētkus. Partijas sekretāre Lidija Anskalniņa sakāra pie sienām PSKP CK Politbiroja bildes, lasīja kolhoznieku referātus, mācīja kā sēt rudzus, novākt kartupeļus, kā zvejot zivis. Bija sākušies kolhoza laiki Doles muižā...

Negribīgi dolēnieši stājās kolhozā un meklēja arī iespēju atpūsties, dziedāt, dejot. Ar milzīgu entuziasmu kluba vadītājas (E. Krūze, L. Cīrule, A. Brivniece) organizēja kori, sieviešu un vīriešu ansambli, teātra grupu. Tika spēlēts gan Rūdolfis Blaumanis, gan A. Arbūzofs. Par A. Arbūzova lugu *Seši mīļi cilvēki* klubs ieguvis pat 1. vietu rajonā.

Uz klubu svētkus svinēt nāca arī Doles pamatskolas bērni. Viņi pušķoja zāli, šuva tērpus karnevāliem, iestudēja ludziņas.

Toreiz svētki bija garāki, jo klāt nāca skaistais gaidīšanas un gatavošanās laiks. Neaizvietojami bija skolotāji - Augusts Blate, Alberts Lustiks un Silvija Pilvere, kā arī bibliotekāres Marta Škoba un Mirdza Švinka.

Laivās pāri Daugavai uz bēr-

nības un pilngadības svētkiem labprāt brauca gan aktrise Alma Ābele, gan dramaturģe V. Vīgante un daudzi citi. Ar labu vārdu Doles ļaudis atceras godprātīgo feldšeri - Elgu Seļicku - no tā laika, kad tagadējā muzeja lībiešu zālē bija medpunkts. Taču sešdesmitajos gados savrupības un romantikas apvīto Doles salu pārsteidza zemes smēlēju un buldozeru dārdoņa. Tika likti pamati trešajai Daugavas spēkstacijai. No salas bija jāaiziet desmitiem ģimeņu. Taču pirms ūdens burtiski aprija māju pagalmus, laukus un ceļus un pusi no salas, zeme dāsnī atdeva to bagātību, ko bija glabājuši tūkstošiem gadu - bronzas

saktas un rotadatas, kaula harpūnas, cirvjus, bultas un šķēpus. Kopumā ap 50 tūkstošiem senlietu.

Pašiem arheologiem radās doma par arheoloģijas muzeju Doles muižā. Taču toreiz nevarēja būt ne domas, ka kāda no PSRS republikām varētu būt arheoloģijas muzejs. Tikai tad, ja arheoloģijas ekspedīcijai blakus rādītu grandiozās nākotnes cēlājus, tautu draudzības apliecinātājus, varētu būt šāds muzejs.

Padomju laikā mēs visi mācījām domāt tā, lai "vilks paēdis un kaza dzīva". Tāpēc iecerējām veidot Daugavas muzeju. Lai blakus hidroelektrostacijai vēsturei rādītu arī Daugavas ūdens ceļa vēsturi, rādītu Daugavas laivenieku,

● Pilngadības svētki 60.g. sākumā

● Doles muižas parkā pie Levis of Menāru dzimtas obeliska pēdējās muižas īpašnieces Sofijas Lilienfeldes dēls ar ģimeni 1993.g.

zvejnieku, pārcēlāju amatus. Taču tad it kā novārtā paliek paši dolēnieši. Tāpēc vienā parka stūrī iekārtojām zemnieku sētu *Mel-lupi* un tai blakus nēģu un lašu tačus.

Tāds nu jau 22 gadus Salaspils vienā malā, bet pašā upes vidū - Doles muižā stāv Daugavas muzejs. Šodien tas jau ir Salaspils pašvaldības muzejs. Kopā ar Salaspili dalām gan priekus, gan viekus, gan saimnieciskās grūtības. Muzeja ļaudis cenšas neatpalikt ne no pilsētas kultūras dzīves, ne no citu muzeju drudzinajam un bezgala interesantajām norisēm.

Pašreiz muzeja ļaudis nodarbina viens jautājums - kā piesais-

tīt muzejam apmeklētājus. Darām visu - mainām izstādes, cepam zivis, ceļam tiltus un pat Lielo Kristapu aicinām palīgā, saucam cilvēkus pie uguns kuriem, esam gatavi vest apmeklētājus apkārt Doles salai un gar Daugavas malu līdz pat pašai Piedrujai, meklējam iespēju atjaunot kuģīša satiksmi līdz muzejam. Darba ir daudz gan muižas parkā, gan tās ēkās, taču darbs ir interesants - tas prasa daudz un daudz arī dot - mums, muzeja darbiniekiem, mūsu apmeklētājiem, gaviļnieci un simtgadnieci - Doles muižas kungu mājai. SV

*Daugavas muzeja
direktore Daina LASMANE*

Ja Jums ir vajadzīga:

- pašvaldības policijas;
- ugunsdzēsēju;
- ūdensvada un kanalizācijas;
- ātrā medicīniskā un cita veida palīdzība ekstremālos gadījumos,

**zvaniet: 40001 vai 40003
jeb 19355564 (mobilais)**

PILSĒTAS ZIŅAS

PAGĀJUŠAJĀ NEDEĻĀ

Laika posmā no 4. līdz 6. jūlijam no SIA *Daugavspecserviss* saimniecības vagoniņa, uzlaužot durvju atslēgu, nozagti dažādi darba instrumenti, kafijas automāts *Philips* un automašīnas *Moskvič-2140* tehniskā pase.

6. jūlijā P. Stradiņa slimnīcā ar galvas sasitumiem un smadzeņu satricinājumu nogādāts Osvalds Z., kurš bija alkohola reibumā.

7. jūlijā plkst. 23:30 no palīdzības dienesta saņemts izsaukums, ka vilcienā, kurš nāk no Rīgas, notiek kautiņš. Notikuma vietā aizturēti trīs jaunieši - Vitālijs B. (1981), Vladislavs D. (1981), abi rīdzinieki, un Ričards P. (1980) no Ikšķiles. Aizturētie nogādāti policijas nodaļā.

8. jūlijā plkst. 10:00 palīdzības dienests saņēma ziņu, ka Skolas ielā 7 kopmītnes iedzīvotāji Aleksandrs G., Viktors K. un Pāvils D. naktī pārradušies ar somām, kurās bijuši dārzeni. Ir informācija, ka dārzeni zagti Salaspils mazdārziņos.

7. jūlijā Salaspils PN saņemts iesniegums par to, ka 1. jūnijā Vadims V. apņēmis veikt tehnisko apkopi automašīnai *Audi-80*, kuru 14. jūnijā atdeva īpašniecei ar bojājumiem un nomaiņam detaļām.

8. jūlijā Rīgas Traumatoloģijas institūta slimnīcā ar plēstām brūcēm roku pirkstos nogādāts Erlens Č. Cietušais brūces guvis jaucot patronas, kuras atradis sēņojot mežā.

8. jūlijā plkst. 22:30 saņemts izsaukums no policijas nodaļas, ka pie veikala *Līva* Līvzemes ielā 2 aizturēts vīrietis, kurš nozadzis sporta somu. Aizturētais ir nekur nestrādājošais Prokofijs P. (1950).

9. jūlijā plkst. 16:30 palīdzības dienests saņēma izsaukumu no Enerģētiķu ielas 23-46, kur bijušais vīrs alkohola reibumā draud ar izrēķināšanos. Aizturēts Staņislavs P. (1956) nogādāts policijas nodaļā. 10. jūlijā plkst. 5:10 šis pats vīrs atrasts Rīgas-Daugavpils šosejas malā pie autobusa pieturas, alkohola reibumā.

9. jūlijā ap plkst. 0:50 Enerģētiķu ielā pie mājas Nr. 2 nozagta automašīna *Audi-90*, v/n DA 3896.

9. jūlijā plkst. 18:15 pie Viksnu mājām atrasta avarējusi automašīna *Fiat-Panda*, kura nozagta Saldus rajonā.

Naktī uz 9. jūliju Lazdu ielā pie mājas Nr. 2 no automašīnas *BMW-318*, uzlaužot durvis, nozagta automagnetola, kalkulators, saulesbrilles.

11. jūlijā meža masīvā pie *Guntiņu* mājām atrasts sarūsējis kara laika lādiņš.

Naktī uz 12. jūliju Dienvidu ielā 5/3 no automašīnas *Audi-80*, atmūķējot vadītāja durvju slēdzeni, nozagts mobilais telefons *Nokia-1610* un radioaparāts *Blaupunkt*.

12. jūlijā P. Stradiņa slimnīcā medicīniskā palīdzība sniegta Sergejam K., kuram bija sejas un galvas sasitumi, deguna kaula lūzums. Miesas bojājumi gūti Salaspilī, Miera ielā.

12. jūlijā ap plkst. 10:30 dārkopības kooperatīvā *Kalte* nezināmos apstākļos aizdegās un pilnībā nodega dārza koka mājiņa.

12. jūlijā plkst. 20:20 no palīdzības dienesta saņemts izsaukums uz *Guntiņu* fermu. Notikuma vietā fermas sargs paskaidroja, ka fermas teritorijā atrodas jauniņas, kuras uz vairākkārtējiem brīdinājumiem atstāt privātpašumu nereaģēja, lamājās necenzētiem vārdiem. Jauniņas - Inga P. (1980) un Helma M. (1978), kuras atradās alkohola reibumā, aizturētas un nogādātas Salaspils PN.

13. jūlijā plkst. 11:30 Rīgas ielā pie veikala *Līva* aizturēts nogādāts Salaspils PN Viktors L. (1983). Aizturēšanas brīdī bija jūtama stipra līmes smaka; pie aizturētā atrasta iesākta līmes *Moments* tūbiņa un polietilēna maisiņš pildīts ar limi.

Laikā no 6. līdz 12. jūlijam Salaspils policijas nodaļā par alkohola lietošanu un atrašanos sabiedriskā vietā cilvēku godu apkaunojošā alkohola reibuma stāvoklī aizturēts 1 cilvēks, par sīko huligānismu - 1. Sabiedriskās kārtības pārkāpējiem piemēroti administratīvie sodi.

Pēc Salaspils policijas nodaļas materiāliem sagatavojusi Inga REČA

SLUDINĀJUMI

pārdod

►Pārbūvējamu māju *Zvirbuļi*, Salaspils lauku teritorijā. Zeme 0,8-28 ha. 300 m no šosejas, pie bijušā HES dzelzceļa. Steidzami, lēti.

►Māju 6 km no Cēsīm (1,5 ha, 1994. gadā celtu, 4 istabas, zem mājas - garāža, pagrabs, 2 tualetes, liela virtuve, visas ērtības 3 fāzu elektroapgāde, vietējā centrālā apkure, liela saimniecības ēka, zeme 1652 m², reģistrēta Zemesgrāmatā, uzkopta teritorija, laba satiksme). Tāl. 9230599.

►Privatizētu 1-istabas dzīvokli ar visām ērtībām Salaspilī (3. stāvs, balkons, tikko pēc kapitālā remonta). Iespējama maiņa ar Rīgu, Centra rajonu. Tāl. 45581.

►2-istabu dzīvokli TEC-2, Aconē. 56 m², labs remonts. Vai MAINA. Tāl.: 1-7107214, 949972, mob. - 9266665.

►Ekskluzīva plānojuma 4-istabu dzīvokli ar visām ērtībām (lodžija, tālrunis). Peidž. *Baltcom* (7060052) abonentam 23552, tāl. 278811.

►Automašīnu *IZ-KOMBI* (1986). Cena Ls 250. Tāl. 5021395.

►Papagaiļu (korellu) pāri. Tāl. 46622, Ievai.

►Pārsēguma paneļus (3,0 x 1,5 m, lietoti), koka garāžas vārtus. Tāl. 41348, pēc 20.

►Mufelkrāsni (10 x 20 x 30 cm), 900°, mazlietota. Tāl. 46014.

►Jaunu saldējamo kameru *Snaiģe* (ar 6 nodalījumiem). Tāl. 42362.

►M-412 elektrisko vadu komplektus (2 gabali, jauni) vai arī MAINA 1 komplektu M-412 pret M-2140, jaunu. Tāl. 46207, vakaros.

►Krāsnu televizoru *Slavutic* ar PAL bloku, virtuves iekārtu (10 priekšmeti) baltā krāsā ar brūnu tonējumu, grīdas paklāju 2x4 m, ledusskapi *Minsk - 316 EC*, galdu ar 4 krēsliem, gāzes balonu, boileri (jaunu, paredzētu privātmājas ūdens rezervei). Tāl. 45581.

►Steidzami! Senlaicīgas vācu klavieres. Tāl. 42571.

►SIA *Lion* Enerģētiķu ielā 2 sakarā ar saimniecības preču veikala slēgšanu pārdod preces par iepirkuma cenām un lētāk. Izpārdošana sāksies 27. jūlijā.

Dr. med. vet.
Normunds Masaļskis
strādā katru darba dienu
no plkst. 9 līdz 18,
izsaukumu pieņemšana
no plkst. 8 līdz 9.
Tāl. 46472, peidž. 9001333,
ab. nr. 12592.

SIA *Salvija*

- tomāti;
- gurķi;
- rozēs

vasaras cenas!

Mūsu veikalu adreses:

Veikals *Salvija* - Skolas 7
Veikals *Gunita* - Calsmas 8
Kiosks *Salvija* - Salaspils tirgus

Organizē braucienus
uz Viļņas tirgu.
Tāl. Ogrē: 50-47673,
50-21395.

maina

►2-istabu dzīvokli 56 m² Aconē, TEC-2 (labs remonts), pret 3 vai 4-istabu dzīvokli Salaspilī. Apmaksāšu parādus. Tāl.: 7107214, 49972, mob. tāl. 9266665.

►4-istabu dzīvokli (9/9) pret 3-istabu dzīvokli. Tāl. 42585, pēc 19.

irē

►Jauna, inteligenta sieviete irē uz ilgāku laiku 1-istabas dzīvokli (vēlams ar telefonu). Tāl. dienā - 7104675, vakaros - 47742, Gunita.

piedāvā darbu

►Firmai *AUTO-MILE* nepieciešams būvdarbu vadītājs, kura pienākumus ietilptu:

- nokomplektēt celtniecības brigādi;

- veikt objekta rekonstrukcijas un celtniecības darbus;

- pēc remontdarbu pabeigšanas kļūtu par objekta pārvaldnieku. Tālrunis uzzinām 43440. Pieņemties personīgi Līvzemes ielā 24 a.

►Kultūras nams *Rīgava* aicina darbā bērnu deju kolektīvu vadītāju. Interesēties personīgi k/n vai pa tāl. 41163.

►SIA *Lion* darbam veikalā vajadzīgas pārdevējas un bārā - bufetnieces. Pieteikties Enerģētiķu ielā 2. Tāl. 46105.

pateicība

Izsaku sirsnīgu pateicību par manu aprūpi Tālivaldim MĀLIŅAM un Jānim ZVIRBULIM Saulkalnē.

Anna BRANTE

Parakstu vākšana jautājumā par pilsonības likuma grozījumiem notiks k/n Rīgava 1.stāvā. Vēlēšanu komisija

pērk

►1,5-2- stāvu māju Salaspilī, 4-5 istabas (starpniekus lūdz netraucēt). Tāl. 9230599.

►2-istabu dzīvokli. Tāl. 43150 vai peidž. *Baltcom* (7060052) abonentam 4407.

►Lētu, remontējamu māju Salaspilī. Kontakttālrunis 7670954, pēc 21.

dažādi

►Uzstādu *PAL* blokus klientu mājās. Maksa par uzstādīšanu kopā ar bloka cenu Ls 6-10, atkarībā no televizora modeļa. Tāl. 41104.

►Piedāvāju ārstniecisko un profilaktisko masāžu. Adrese: Skolas ielā 7, 105. kab. (1. stāvā), darbdiēnās no plkst. 12 līdz 15 un no plkst. 18 līdz 21. Pensionāriem un invalīdiem atlaides. Tāl. 44176, pēc plkst. 21.

►Firma *Sater* labo ledusskapjus jūsu mājās. Lēti, ar garantiju. Tāl. 277275, no plkst. 9 līdz 21. Brīvdienā nav. Mob. tāl. 9299768.

►Izstrādāju un izgatavoju: reklāmas uzrakstus no līmplēves uz vitrīnām, durvīm, automašīnām; vizītkartes, veidlapas, bukletus un citu poligrāfijas produkciju, kā arī metāla izkārtnes. Tāl. 47730, no plkst. 19 līdz 23.

►Jauna grupa *Heavy* meklē bundzinieku un basģitāristu. Tāl. 47316, Aivars, 42221, Guntis. Mob. tāl. 9364540.

apsveikums

*Ej dzīvē balto gaismas ceļu
Un neļauj dvēseli aptraipīt,
Tad spēsi mīlestības ziedus
Gar ceļa malām izkaisīt.*

*Aiz Tevis lai paliek gaišu stiga
Un puķe, kas sniegā neapsnīga.
Lai paliek dziesmas, kas
aizden ēnas,
Kas plūda kā straumes
mierīgas, lēnas.*

Pēteri ČERPINSKI jubilejā
mīļi sveic mamma

PRIVATIZĀCIJA

PAR SAMAKSAS UZSĀKŠANU

Privatizācijas aģentūra uzaicina apstiprināto
Valsts akciju sabiedrības
"Daugavas hidroelektrostacijas būvniecība"
valsts akciju pircēju uzsākt samaksu par valstij piederošajām akcijām

Objekta juridiskā adrese: Skolas iela 10, Salaspils, LV - 2121.
Pārdodamo akciju skaits: 69 370.
Vienas akcijas pārdošanas cena: Ls 1.
Noteiktais samaksas termiņš (3. kategorijas pircējam) - divi gadi.
Tālrunis uzzinām 7021371.

Privateizācijas aģentūra
K. Valdemāra iela 31, Rīga, LV - 1887 E-mail: lpa@mail.bkc.lv Home page: http://www.lpa.bkc.lv/

bezmaksas privātsludinājums

rubrika
 PĀRDOD
 PĒRK
 MAINA
 IRĒ
 IZIRĒ
 MEKLĒ
DARBU
 PIEDĀVĀ
DARBU
 IEPAZĪŠANĀS
 DAŽĀDI

© "Salaspils Vēstis"

Izdevējs - Salaspils pilsētas ar lauku teritoriju dome.
Reģistrācijas apliecība nr. 1922.

Redakcijas adrese: Līvzemes iela 8, p.n. Salaspils-1, LV-2169, tālrunis: 43159.

redaktore - Inga Reča
korespondente - Astra Nagle,
korektore un literārā redaktore -
Anita Trumpe
maketētājs - Ģederts Ievišs

Iznāk kopš 1996. gada 17. maija.
Datorsalikums. Ofsetiespiedums.
Iespēsts Salaspilī,
SIA "Kreilis un Ko" tipogrāfijā.
Iznāk piektdienās.

Metieni:
latviešu izdevumam - 1050 eks.,
krievu izdevumam - 600 eks.
Pārpublicēšanas un citēšanas
gadījumā atsauce uz "Salaspils
Vēstis" obligāta.

Sludinājums un reklāmu pieņem
redakcijā - Līvzemes ielā 8
(Salaspils domes ēkā).

Par faktiem un uzvārdiem rakstos
atbild to autori, sludinājumus - to
iesniedzēji.